

**Visoka škola računarstva i informatike „eMPRICOM“
Tuzla**

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU**

Tuzla, decembar 2022. godine

Na osnovu člana 23. Zakona o zaštiti na radu („Sl. novine FBiH“, br. 79/20) direktor Visoka škola računarstva i informatike „eMPRICOM“ Tuzla, donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Osnovne odredbe

Član 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu pravilnik) Visoka škola računarstva i informatike „eMPRICOM“ Tuzla, (u daljem tekstu Poslodavac), uređuju se prava, obaveze i odgovornosti poslodavca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu, kao i opća načela prevencije, te sistem pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Pravilnikom se obuhvata Visoka škola računarstva i informatike „eMPRICOM“ Tuzla, sa sjedištem na adresi Fočanska do br. 1.

Kod Poslodavca ne postoje radna mjesta sa povećanim rizikom. Broj radnika: 8

Član 2.

U skladu sa specifičnostima organizacije rada i poslovanja Poslodavca u oblasti zaštite na radu ovim Pravilnikom se utvrđuju:

- I Organizaciju provođenja zaštite na radu
- II Pravila prevencije i zaštite
- III Poslove sa povećanim rizikom
- IV Poslove na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena
- V Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika
- VI Sredstva i opremu lične zaštite koji pripadaju radniku
- VII Prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti
- VIII Prava, obaveze i odgovornosti poslodavca
- IX Posebna sigurnost i zaštita zdravlja na radu
- X Periodični pregled i ispitivanje sredstava rada, ispitivanja fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklima u radnim prostorijama
- XI Zabrana i ograničena upotreba duhanskih proizvoda
- XII Evidencije, izvještavanje i obavještanje o nesrećama i povredama na radu i profesionalnim oboljenjima
- XIII Prijelazne i završne odredbe

Član 3.

provođenjem odredbi ovog pravilnika treba da se obezbijedi sprečavanje povreda i oštećenja zdravlja radnika, povećana opšta sigurnost radnika i drugih lica koja po odredbama ovog pravilnika imaju pravo na zaštitu.

Član 4.

Zaštita na radu u cijelosti se primjenjuje prema svim licima koja se po bilo kojem osnovu nalaze na radu kod Poslodavca.

Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ima:

- a) radnik,
- b) lice koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
- c) lice koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
- d) učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
- e) lice koje učestvuje u javnim radovima,
- f) lice koje obavlja volonterski rad,
- g) lice koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora radi u zatvorskoj radionici, na gradilištu ili na drugim radnim mjestima,
- h) drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovom prisustvu poslodavac upoznat.

Sigurnost i zaštitu zdravlja na radu licima iz prethodnog stava tačke a), b), d), f) i h) obezbjeđuje poslodavac, licima iz tačke c) obrazovna ustanova, licima iz tačke e) organizator radova i licima iz tačke g) ustanova za izvršenje kazne zatvora.

I Organizacija provođenja zaštite na radu

Član 5.

Zaštita na radu kao sistemski organizovano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu sa načelima prevencije.

Član 6.

Poslodavac je dužan organizovati poslove zaštite na radu vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

Član 7.

(Način obavljanja poslova iz oblasti zaštite na radu)

- (1) Poslove zaštite na radu poslodavac obavlja sam.

Član 8.

- (1) Ako se u nedostatku stručnog osoblja iz člana 7. ovog pravilnika poslovi iz oblasti zaštite na radu ne mogu organizovati kod poslodavca, poslodavac će angažovati ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu.

(2) Ako poslodavac za obavljanje poslova iz oblasti zaštite na radu angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

(3) Ovlaštena organizacija dužna je za obavljanje poslova zaštite na radu kod poslodavca imenovati jednog ili više radnika koji ispunjavaju uvjete iz člana 7. stav (2) ovog pravilnika.

(4) Nakon obavljanja pojedinačnih aktivnosti u okviru organizovanja i provođenja poslova iz oblasti zaštite na radu kod poslodavca, radnik ovlaštene organizacije dužan je u pisanom obliku obavijestiti poslodavca o utvrđenom stanju primjene pravila zaštite na radu, te potrebnim mjerama za unaprjeđenje stanja.

(5) U slučaju kada poslodavac angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, to ga neće osloboditi odgovornosti da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu, u skladu sa Zakonom.

II Pravila prevencije i zaštite

Član 9.

Opšti zahtjevi za sigurne i zdrave uvjete rada koje primjenjuje Poslodavac u smislu ovog Pravilnika su:

- pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
- pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom polu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- načine i postupke osposobljavanja i obavještavanja radnika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
- načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
- zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,
- ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

Član 10.

Kada se izvode radovi na izgradnji objekata i tehničko-tehnoloških procesa, poslodavac je dužan da izvodi radove prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu.

Član 11.

Kada se izvode radovi na izgradnji montaži, zamjeni opreme, remontu ili rekonstrukciji objekata poslodavac je obavezan prije početka radova da izradi elaborat o uređenju radilišta u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona i obezbijedi izvođenje radova prema tom elaboratu.

Kada se radovi izvode na radilištu duže od sedam dana, obaveza je da se prijava i elaborat o uređenju radilišta dostave nadležnoj inspekciji rada najmanje osam dana prije početka rada na radilištu.

Član 12.

Radna oprema se može staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uvjeti za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik proizvoda.

Član 13.

Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju ispravu kojom se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

III Poslovi sa povećanim rizikom

Član 14.

Poslodavac je dužan da za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu utvrdi uvjete rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.

Član 15.

Poslodavac je dužan vršiti procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrditi poslove sa povećanim rizikom.

Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:

- poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,
- poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada uvjetuju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,
- poslovi, na kojima nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

Član 16.

Akt o procjeni rizika može izraditi ovlaštena organizacija koja ima dozvolu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za obavljanje te vrste poslova. Akt o procjeni rizika je osnov za izradu internog akta o zaštiti na radu kojeg donosi Poslodavac.

Član 17.

Mjere zaštite na radu koje se provode radi sprječavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika, definisane su u aktu Procjene rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini.

Izveštaj broj: 4974/22 od 22.12.2022.

Izvršilac: „INPROZ“ Institut za zaštitu i projektovanje d.o.o. Tuzla.

Kod Poslodavca su preduzete sve mjere za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika, tako da se rizik svodi na prihvatljiv. Broj radnih mjesta: 5.

IV Poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena

Član 18.

Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od oboljevanja, odnosno invaliditeta, poslodavac je dužan preduzeti mjere za sprječavanje oboljenja, odnosno invaliditeta.

Član 19.

U ovom slučaju radno vrijeme se može skratiti srazmjerno štetnom uticaju uvjeta rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika. O skraćivanju radnog vremena u smislu prethodnog stava odlučuje Ministarstvo na zahtjev Poslodavca.

Član 20.

Poslovi sa skraćenim radnim vremenom i trajanje radnog vremena utvrđuje se internim aktom poslodavca, na osnovu akta o procjeni rizika i stručnog nalaza ovlaštene organizacije.

V Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika

Član 21.

Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom.

Poslodavac je dužan da zdravstvenim radnicima, koji pružaju usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

Član 22.

Poslodavac, radnik za zaštitu na radu i drugi radnici dužni su obavijestiti ovlaštenu ustanovu o svim faktorima na radnom mjestu i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Član 23.

Poslodavac je dužan da radniku koji obavlja poslove sa povećanim rizikom, prije početka rada osigura prethodni ljekarski pregled, kao i periodični ljekarski pregled u tako rada. Poslovi sa povećanim rizikom utvrđeni su u poglavlju III ovog Pravilnika.

Član 24.

Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled, poslodavac je obavezan ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi dostaviti podatke o poslovima sa povećanim rizikom i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

Ako se u postupku periodičnog ljekarskog pregleda utvrdi da radnik ne ispunjava posebne zdravstvene uvjete za obavljanje poslova sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga premjesti na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, ukoliko takvo radno mjesto postoji kod poslodavca.

Ukoliko takvo mjesto ne postoji, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o radu.

Član 25.

Prethodni i periodični ljekarski pregledi radnika koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom vrše se na način, po postupku i u rokovima koje utvrđuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.

VI Sredstva i oprema lične zaštite koji pripadaju radniku

Član 26.

Lična zaštitna oprema je razvrstana u slijedeće kategorije:

- a) Lična zaštitna oprema kategorije I je jednostavna oprema za koju konstruktor pretpostavlja da korisnik može sam procijeniti nivo osigurane zaštite od minimalnih opasnosti, a čije postepeno djelovanje korisnik može na vrijeme i sa sigurnošću prepoznati.

Ova kategorija obuhvata isključivo opremu namijenjenu za zaštitu korisnika od:

- 1) mehaničkog djelovanja čiji su učinci površinski (vrtlarske rukavice, naprsci, itd.),
- 2) materijala za čišćenje slabog djelovanja čije je učinke lako otkloniti (rukavice za pružanje zaštite od razrijeđenih rastvora deterdženata, itd.),
- 3) opasnosti pri rukovanju vrućim elementima koji ne izlažu korisnika temperaturi većoj od 50°C ili opasnim uticajima (rukavice, kecelje za profesionalnu upotrebu, itd.),
- 4) atmosferskih agenasa koji nisu vanredne i ekstremne prirode (zaštita za glavu, sezonska odjeća, obuća, itd.),
- 5) manjih udara i vibracija koje ne djeluju na vitalna područja tijela i čiji učinci ne mogu izazvati trajne povrede (lake kacige, rukavice, lagana obuća, itd.),
- 6) sunčeve svjetlosti (sunčane naočale).

b) Lična zaštitna oprema kategorije II je oprema koja ne spada u kategorije I i III (obična oprema).

c) Lična zaštitna oprema kategorije III je složena oprema namijenjena zaštiti od opasnosti po život ili od opasnosti koje mogu ozbiljno i trajno oštetiti zdravlje, a za koje konstruktor pretpostavlja da njihove trenutne učinke korisnik ne može prepoznati na vrijeme.

Ova kategorija isključivo obuhvata:

- 1) uređaje za disanje sa filterom za zaštitu od čvrstih i tečnih aerosola ili iritirajućih, opasnih, otrovnih ili radioaktivnih plinova,
- 2) uređaje za zaštitu dišnih puteva koji pružaju potpunu izolaciju od atmosfere, uključujući one koji se koriste pri ronjenju,
- 3) opremu koja pruža samo ograničenu zaštitu od hemijskih uticaja ili jonizirajućeg zračenja,
- 4) oprema za hitne slučajeve, koja se koristi u okruženjima s visokom temperaturom, čiji učinci se mogu porediti s učincima temperature vazduha od 100°C ili više i koja mogu ili ne moraju biti obilježena prisustvom infracrvenog zračenja, plamena ili izbacivanjima većih količina rastopljenog materijala,
- 5) oprema za hitne slučajeve, koja se koristi u okruženjima s niskom temperaturom čiji učinci se mogu porediti s učincima temperature vazduha od minus 50°C ili niže,
- 6) oprema za zaštitu od pada sa visine,
- 7) oprema za zaštitu od opasnosti povezanih s električnom energijom, opasnih napona ili oprema koja se upotrebljava kao izolacija u radu s visokim naponom.

Član 27.

U skladu sa djelatnosti, ne koriste se lična zaštitna sredstva.

VII Prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti

Član 28.

U izvršavanju zadataka direktor ima sljedeća prava i dužnosti:

- odgovoran je za obezbjeđenje uslova za sprovođenje zaštite na radu, te blagovremeno donošenje odgovarajućih pravilnika, elaborata i drugih akata iz oblasti zaštite na radu;
- praćenje i primjena u praksi zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite;
- organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
- obavještava radnike o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad;
- unaprijeđuje sigurnost i zaštitu zdravlja na radu;
- izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu;
- izrada plana i programa mjera zaštite na radu;
- unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu;
- izrada uputstava za siguran rad;
- organizuje osposobljavanje radnika za siguran rad;
- osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje;
- praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite, periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklima;
- priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad;
- analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unapređenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
- praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima;
- provodi mjere za osiguranje prve pomoći;
- obavještava nadležnu inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu;
- obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata;
- saradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu;

Direktor je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti poslodavca.

Prava i obaveze radnika

Član 29.

Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uvjete rada. Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje poslodavac, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja

Član 30.

Radnici su posebno dužni:

- da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu Zakona o zaštiti na radu;
- da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje poslodavac;
- da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju;
- ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati;
- da odmah obavijeste poslodavca i/ili radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite;
- da obavijesti poslodavca o povredama koje su zadobili;
- da sarađuju sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor rada;
- da sarađuje sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će obezbjediti da radna okolina i uvjeti rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta;
- obavljaju periodične ljekarske preglede u terminima po zahtjevu poslodavca;
- da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori rada.

Član 31.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti poslodavca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada i predstavnika rada.

VIII Prava, obaveze i odgovornosti poslodavca

Član 32.

Poslodavac je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.

Poslodavac je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu.

Poslodavac provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- procjene rizika,
- izbjegavanje rizika,
- sprječavanje rizika,
- otklanjanje rizika na njihovom izvoru,
- prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročitu u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- prilagođavanje tehničkom napretku,
- zamjena opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- zamjena opasnih materija bezopasnih,
- utvrđivanje jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora,
- davanje prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- odgovarajuće osposobljavanje i obavještanje radnika.

Član 33.

Poslodavac je dužan da:

- preduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća, odnosno poslovanja,
- uspostavi potrebne veze sa specijalizovanim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protivpožarne zaštite.

Za provođenje odredbi ovog člana poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protivpožarne zaštite i evakuacije radnika.

Član 34.

Federalni ministar će u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva propisati način provođenja mjera za prvu pomoć, potrebna sredstva i opremu za pružanje prve pomoći u slučaju povreda i oboljenja radnika na radu, kao i druga pitanja od važnosti za provođenje mjera za prvu pomoć.

Član 35.

Poslodavac je dužan da:

- upozna sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,
- preduzme mjere i izda uputstva kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na sigurno mjesto,
- ne traži od radnika da nastave rad u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.

Član 36.

Poslodavac je dužan radnicima i/ili njihovim predstavnicima davati odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.

Član 37.

Poslodavac je dužan na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnosti i znakove svih općih obavještanja, u skladu sa posebnim propisima.

Član 38.

Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvijesti radnike o rizicima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzeo i koje će preduzeti radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja.

Član 39.

Poslodavac je dužan osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećana sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 40.

Poslodavac se savjetuje sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima i omogućava im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Posebno im omogućava da učestvuju u:

- raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
-

- svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zdravlje na radu;
- imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenja zdravih i sigurnih uvjeta rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika;
- angažovanju tamo gdje je potrebno, ovlaštenih organizacija za zaštitu na radu;

Član 41.

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premještanja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

Poslodavac je dužan da radnika u toku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.

IX Posebna sigurnost i zaštita zdravlja na radu

Član 42.

Poslodavac je dužan organizovati radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu grupa osjetljivih na određene rizike.

Grupe posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, porodilje i dojilje, maloljetnici, lica sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih pogađaju.

X Periodični pregled i ispitivanje sredstava rada, ispitivanja fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim prostorijama

Član 43.

Poslodavac je dužan obezbjediti:

1. Stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava rada, opreme i instalacija radi sigurnosti radnika koji se njima koriste ili dolaze u dodir pri radu.
 2. Ispitivanje fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se one pojavljuju, radi obezbjeđenja propisanih uslova rada.
 3. Ispitivanje mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju procesi rada.
-

Član 44.

Obavezni periodični pregledi i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, radnih i pomoćnih prostorija, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se one pojavljuju vrše se u roku od tri godine, računajući od prethodnog izvršenog pregleda i ispitivanja.

Obavezni periodični pregledi fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u novoizgrađenim radnim i pomoćnim prostorijama vrši se odmah nakon početka procesa rada i kada nastanu uslovi zbog kojih je ispitivanje obavezno, a najmanje šest mjeseci od dana puštanja u rad.

Član 45.

Poslodavac je dužan obezbjediti periodični pregled električnih instalacija i ispitivanja sistema zaštite od električnog udara na instaliranoj opremi i uređajima i to u roku od tri godine, računajući od prethodnog izvršenog ispitivanja.

XI Zabrana i ograničena upotreba duhanskih proizvoda

Član 46.

Zabrana pušenja se odnosi na radne prostorije Poslodavca u kojima se odvija radni proces, odnosno u kojima rade dva ili više radnika od kojih je najmanje jedan nepušač. Poslodavac je dužan istaći zabrane pušenja.

XII Evidencije, izvještavanje i obavještanje o nesrećama i povredama na radu i profesionalnim oboljenjima

Član 47.

Poslodavac je dužan da vodi propisane evidencije o:

- a) zaposlenicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom;
- b) radnim mjestima sa povećanim rizikom;
- c) opasnim materijama koje se koriste pri radu;
- d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
- e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad;
- f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima;
- g) ljekarskim pregledima radnika

Član 48.

Poslodavac je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.